

Tas Latweefchu draugs.

1842. 5 Merz.

10ta lappa.

Jaunas siņas.

Is Peterburgēs. Augsti zeenigs Keisers sčehligâ prahtâ irr nospreedis, lai preekšč tahs jaunās basnizas, ko Luttera draudsei Minfkes pilfēhtâ usbuhwehs, no walsstibas sčķirsta ismakfa 20,000 rublus pap. n.

Is Rihges. Pehz muhsu zeenigas rahts pasluddinasčanas sčinnî 1842 trâ gaddâ irr katram wihrām, kas Rihges ammatneeku woi birgeru rulli peerakstihšs un kam arri rekrufschu=naudas ja=dohd, 7 rubl. un 75 kap. fudr. jamakfa par galwas=naudu un tahm zittahm turklaht peederrigahm krohdohščanahm; bet kad tahdam rekrufschu=naudas naw ja=dohd, tad tam tik 6 rubli jamakfa. — Darbawihru rulli peerakstiteem, kad teem arri rekrufschu=naudas ja=dohd, buhs 5 rublus fudr. makfah, bet bes rekrufschu=naudas 4 rubl. 50 kap. fudr. — Mamma=jeb deenest=lauschu rulli peerakstiteem, kad teem arri rekrufschu=naudas ja=dohd, irr jamakfa 3 rubli fudr., bet bes sčahs 2 rubl. 40 kap. fudr.

15tâ Janwar tē Zehkaba=basnizâ diwi kandidahsti tikke eefwehtiti par mahzitateem: Ludwig Marniš par Rubbenes=draudses mahzitateju, un Otto Robert v. Klot par Mahlpils=draudses mahzitateju.

Is Ramschatkas=semmes, wian' puffē Sibberies. Tur pee juhrmallas tanni leelâ zeemâ, ko nosauz Peter=Dahwita ohstu, 8tâ Mai pehrnajâ gaddâ pulksten' 8 no rihta, kâ tik taggad dabbumam sinnaht, semme, 15 minutes zaur, breefmiigi trihzeja. Wissi laudis, wezzi un jauni, istrufkufšees aisbehdse no mahjahm laukâ us teem kalneem, kas tur tuhwmâ. Drihs arri eegahšehs sfursteni, krahfni kaplihsē un no sčheem daschâ weetâ pelni islehzē ahra; ir tas frusts, kas Kreewu basnizas tohrna gallâ, azzim redsoht, drebbeja. Ak, un kâ breefmiigi isfaktijahs juhrmallâ! Tur juhras uhdens ahtrumâ puffohtru assi bija audsis, bet tik patt ahtri kritte; kuggi tikke atrauti waklâ no enkureem, leels pulks siwu palikke us faufu semmi, putneem par barribu. Weenâ weetâ us semmehm, kas 25 werstes no zeema, arri semme pahrpilhsē warreni. Lihds 21mai Mai trihžesčana wehl ikdeen', no rihta starp pulksten' 3 un 6, tur pastahweja, kaut gan ar ween jo lehnaf'.

Is Bertihnes. Airohdahs Prufschu semmē dascha Luttera draudse, kas tik nabbaga, ka ne spehji sawam mahzitatejam pasueegt usturru; tapehzi Fehnišch

schelligâ prahâ nospreedis, ifnogaddâ tâ patt sawâ dsimschanas deenâ, kâ arri jauna-gadda deenâ 6000 dahlderus, — tas buhs kôhpâ sinams 12,000 dahlderus, — dahwinacht, lai no teem augleem teem mahzitajee winna walstibâ, kurreem eenahlschana knappa, fagahdajoh labbaku usturru.

Is Breslawas, Pruhfchu semmê. Zeels, fwehts preeks mums usnahf, kad dsirdam pahr tahdeem zilwekeem, kas to pateefibu no sirds mihto un arri paschâ fahrdinaschanas laikâ to ne aisleeds wis; woi kad sinu dabbutjam, kâ weens sawu flaidraku tizzibu wairaf zeenijis, ne kâ pasfaules mantas un gohdibu. — Pahr tahdu wihru meh's jums schodeen warram stahsiht, kas tē ne fenn wehl dsihwoja un kurream wahrds Jasep Hutter bija. Winsch zittfahrt Tiroleru semmê, appalsch Estreikeru waldischanas, dsihwoja lihds ar feewu un 6 fihkeem behrneem. Winnam Luttera tizziba bija, bet Estreikerem irr fattolu tizziba, un schee sawâ walstibâ, fur warredami, tohs wiffus, kam zitta tizziba, speesch un waija, un arri us wiffadu wihs mekle sawai tizzibai peegrest. Nabbaga Hutters, lihds ar leelu pulku zittu tizzigu zilweku no Luttera tizzibas, gruhstu waijaschanu drihs wairs ne warreja iszeest, winni isluhdsahs padohmu no Pruhfchu fehnina, un luhl', tas ar Estreikeru waldineeka sinu, tohs waijatus wiffus usnehme sawâ semmê un dewe teem mahjas-weetu eelsch Schlesiëru semmes. Kad arri Hutters taifijahs lihds ar mihleem sawejeem labbat' tehwu semmi, ne kâ sawu tizzibu atstahf, tad kahdâ deenâ baggata raddineeze pee winna atnahze, un pilnu malku ar selta naudu likdama us galdu, — winnam fazzija: "schi nauda lai tew peeder, un es tew arri wehl muischu pirkschu, kad tik sawu Luttera tizzibu atnestu un pee mums paliktu." Bet Hutters, us feewu un behrneem flattidams, palikke dohmâs, bet drihs atkal garrâ spehzihts, raddineezei atbildeja: ne warru; to muhscham ne atstahfchu, fo atsihtu par pateefibu; labbaku wiffu laizigu labklahfchanu pamest, ne kâ sawas dwehseles gaismu." Un tâ winsch preezigâ prahâ mantahm atfazzija un lihds ar feewu un behrneem bija atnahzis us Schlesiëru semmi.

Is Parishes. Zur weens no teem augsteem kungeem, kas ar Sprantschu fehnina sinu kôhpâ sabeedrojahs us wiffadahm labbahm un derrigahm gudribahm dohtees, 26tâ Janwar teem zitteem sawadus rakstus lassijis preekschâ, ar kurreem flaidri isstahsta, kahdas jaunâs gudribas winsch, us apteekeru wihs to tabaku pehz winna spehkeem ismekledams, pee scha atraddis. Ta sawada fulla, fo us apteekeru wihs tabakam proht iswillt, effohf, — kâ winsch teize, — tohti fihwâ un brihscham, lai arri tik pa masahm teefahm to dohd, us weetas nahwiga.

Asia.

Pirma sinna.

(Tas ihfas sinas par muhsu pasauli jeb semmi 54tais gabbals.)

Drihs padsmittâ gabbalâ irr fazzihes, ka wirs semmes peezas semmes=dakas, prohti: Ciropa, Asia, Aprika, Amerika un Australia. Ciropu, tâ sakohf, zauri staigajufchi, lai nu Asiu apmeklejam. Schi semmes=daka ta leelaka pah'r wiffahm zittahm; winnai 800,000 lauku juhdses; tad nu ta wairaf ne kâ tschetri reis tik leela, ne kâ muhsu semmes=daka Ciropa, kurrei tik 180,000

lauku juhdsu irr. Garrusis winnai no wakkara us rihta pussi 1500, un plat-
tums no seemeta us deenas=widdu 1200 juhdsu. — Lai skoblas=behri isrehkina,
zik laika waijadsetu, ja zaur Usiu no wakkara us rihta mallu gribbetu zauri
braukt, un tad atkal, ja no pascha seemeta galla lihds paschas deenas=widdus
gribbetu tikt, un prohti ta, ka 3 deenas brauz, katra deena 10 juhdses, un 4ta
isdussehs. — Seemeta malla ne tabtu no seemeta polu=rinka (skattees 6ta
gabbala) un weens gabbals arri pahri pahr scho eet, tad nu wissu-aufstaka pa-
faules weeta, kur pa gaddu eeksch dauds neddelahm faule ne uslez, un kad us-
lehsufi, tad atkal eeksch dauds neddelahm ne nolez un arri pascha nakts=widdus
laika redsama; bet tad arri, pascha deenas=widdu tohti semmu stahw, kadeht tad
arri mas filda, un kad arri pats wakkaras laiks ne kahdu wakkaru ne padarra.
Deenas=widdus puste atkal tuwu pee ekwatoru, pee ta rinka, ko dohmâs pahr
paschu pasfaules widdu welk, un kahdas juhras=fallas tur irr, kas jau schim rin-
kim winna puste; tad nu schi puste tur, kur faule zilwekem pahr paschu galwu
eet un kur tohti leels karstums un ne kad seema irr. Deena un nakts tur irr,
warr fazzigt, ar weenu weena garruma. Widdus strehki daschas tohti jaukas
semmes. — Ja no muhsu Widsemmes zaur paschu Kreewu=semmi, kas Ciropâ,
taisni, itt ka pehz schabres us rihta pusti eetu, tad kahdas 300 juhdses
nostaigajis, pee Usias rohbescheem buhtu; bet arri us turreni teek, ja zellu widdu
starp rihta un seemeta, woi arri starp rihta un deenas=widdus pusti nemm. Schi
semmes=dalka no pascha seemeta garr Ciropas Kreewu=semmi us deenas=widdus
pusti gan drihs 400 juhdsu garruma steepjabs; tad nahk weens tohti leels esers,
ko ta leeluma deht par juheu fauz; tad ta atkal wairak ne ka 100 juhdsu gar-
ruma pee muhsu keisera Ciropas=walstes; tad nahk Mella=juhra, tad Konstanti-
nopes un Dardaneku juhras=schaurumi ar Marmaras=juheu; tad Arkipele un
Widdus=semmes juhra; tad Aprika, kas tik druskku pee Usias peedurrahs, un tad
Sarkana=juhra. Seemeli irr Leddus=juhra, rihta puste ta wissu=leelaka pasau-
les=juhra, ko par Leelu=Dzeanu jeb arri par Kluffu=juheu fauz, un dee-
nas=widdu irr Indias=juhra. To paschu, prohti Usiu, eeksch trim leelahm
dalkahm eedalla. Schahs dalkas irr: Seemeta=Usia, Widdus=Usia un
Deenas=widdus Usia. Seemeta=Usia irr ta leela pascha semme, ko par
Sibiriu fauz. Widdus=Usia irr Kaukasu, Mongoku, Tungusku,
Tibetaneru un Kineseru semme, un tad leelas fallas Leela=Dzeana, kurras
kohpa Japaneru walste. Deenas=widdus Usia atrohahs: Usias Turku,
Araberu, Perseru, Ost-Indieru semme, un tad sche wehl, Indias=juhra,
leels pulks leelu fallu, kurras par Ost-Indias fallahm fauz. — Tee augstakee
un garrakee kalnu=strehki schinni semmes=dalka irr: Urala, Kaukasus, Alta-
ja un Imalaja=kalni; tee leelakee eseri: Kaspas=juhra, Ural- un Bai-
kahl=esers; un tabs leelakas straumes: Ob, Jenisei, Leena, Indus,
Ganges, Silla- un Dseltena=straume. — Usia laikam ta semmes=dalka,
kur wissu pirnak zilweki dsihwojuschi. Par Paradihses=dahrsu, no ka fwehti
raksti stahsta, taggad gan ne ko wairs wirs semmes sinn. No ta laika, kad
zilweki grehzigi palikka, tas pasudda, un ta, ka ne kahdu mehri wairs kur at-
radda, no ka warretu teescham redseht, ka tas tur bijis; bet tas irr rikti, ka

Afias widdus-streht weetahn tahda jauka un baggata semme un tahds jauks
 un mihligs gais, fa warr dohmaht, tur buhs ta Paradihsse bijusi, un tas jau-
 kums un ta baggatiba, fas taggad tur, fa ehna no tahs pasudduschas laimes-
 weetas irr. Urri bihbele, faut to ne ihsten isfakka, taf eeksch saweem wezseem
 stahsteem us to fa rahdiht rahda, fa tur gan pirma zilweku dsihwes-weeta bi-
 jusi. Ko mehs no wezzahm grahmatahm, fas mums wehl rohfäs irr, labbi par
 Afia sinnam, tas irr tas, fa, kad wissur zittur, bes ween wehl eeksch Egiptes
 semmes Aprikä, zilweki eeksch beesas tumfibas dsihwoja, sche jau daschahm tau-
 rahm labba zilweziga atsichana bij. — Kä Afia pehz saweem semmes-gabba-
 leem, kahdas leetas un kahdi raddijumi tur irr, un kahdi tee zilweki, fas tur
 taggad dsihwo, tas, un fas jums, mihli lassitaji, wehl derrigs sinnaht, nahkoschds
 gabbalds tiks istahstihst.

.....9.

B i t t e s.

Pafazzina.

1. Urri bittehm sawa waldischana,
 Fas tahs isrihto un farg' un ganna,
 Behninenet kalpo tuhstoschas,
 Kalpodamas paschas usturrah.
 2. Zittas salbumu no pukkeh m fuhka,
 Zittas durwju preekschä staugus pluhka,
 Zittahm nahkash mantu schuhnös kraht,
 Zittahm uhdentinsch irr ja-ness klah.
 3. Kahda bittineeka brangä strohpä
 Dshwoja labz pulzinsch bischu kohpä,
 Klausidamas sawam wal dneefam,
 Kä jau klahjash katram gohdigam.
 4. Namehr katra strahdant ne apnikke,
 Ko tai dshwes-fahrtä darriht lifke,
 Tahs eeksch weenprahtibas dsihwoja
 Un bes behdahm allasch pahrtikka.
 5. Kahdä deenä uhdens-flappetajas
 Wahnahze itt samirufschas mahjäs,
 Puktojahs us zittahm: "mums tik gruht",
 Jums fa preilenehm tih mahjäs buht.
 6. Gatdeet! Mehs jums wairak ne kalposim,
 Sawu weffelb' jums ne atdohsim!
 Kauj juhs welli! — Kam slahpst, lai pats eet,
 Slahpes dsiffinaht! Par fo mums street?
 7. Un tä nikni rahjuschahs eeksch strohpä,
 Kallerees nu faleen wiffas kohpä
 Tuffschs schuhnös, sawä mittelli
 Gaid' no meddus bittehm maltiti.
 8. Pa tam durwju fargeem slahpes mahze,
 Tee pa masam wiffi aissfreet sahze,
 Uhdenti preeksch sewi melletees. —
 Wet, klau, fa tad nu pa mahjahm ees?
 9. Rarsch un dumpis zehlehs bischu mahjäs,
 Uhdenti nessejahm gan slikti klahjash,
 Jo par winnu niknu kahribu
 Tahm ikweens noleedse barribu.
 10. Tahs ar makti zittahm wirsü schah-
 wahs,
 Un par barribianu aplam kahwahs;
 Trohkfnis atskanneja ohsolä,
 Tur, kur firfinu bars mahjoja. —
 11. Nu schee laupitaji strohpä strehja;
 Sargu ne bij, fas to apwakteja,
 Wiffu bischu barru istohde,
 Meddutinu wiffu farihje.
 12. Tä zaur niknu nepaklausichanu,
 Sawas kahrtas darbu apnikschanu,
 Papreeksch nemeers winnas mohjija,
 Weidsoht eenaidneeki maitaja.
- * * *
13. Zilweki mehs wiffi kohpä effam,
 Kattris sawu deenas darbu nessam,
 Keisers, leelskungs, kalps jeb samineeks,
 Salbats, mahjitajs jeb ammatneeks.
 14. Waldineeki par mums mihli gabda,
 Fas mums wisseem derrigs laipni rahda,
 Likkumus dohd muhsu labbumam,
 Lai tad tschakli winneem paklausam.
 15. Jo tur ween irr ihsta pilna laime,
 Tik pat leelä, fa ir masä samê,
 Kur ikkattris tschakli isdarrä,
 Ko tam dshwes fahrtä eerahda.

L.....1.

Brihw drikkelt. No Widsemmes General-gubernementes pusses: Dr. C. C. Napieröky.

Latweeschu drauga

p a w a d d o n s

pee № 10.

5 März 1842.

Jauna suna pahr bihbeles-beedribahm Widsemme.

Rā jau pa gaddu gaddeem, tā arri scho reis jums gribbu isstahstihē kahtas sunas par muhsu bihbeles-beedribahm, kas starp Latweescheem eezeltas.

1) Paschā Rihgā Wahzeescheem, kā juhs sinneet, jau fenn laifōs irr leela bihbeles-beedriba. Bet nu pehrnaja gaddā arri starp Latweescheem ar zeenigu mahjitaju palihgu tahda fabeedroschana eezelta. Sawus pirmus bihbeles-fwehtkus schi (Rihgas) Latweeschu bihbeles-beedriba fwehtija pehrn ruddeni Jahwa basnizā; un tanni paschā fwehtdeenā arri Pielu, muifchas un Bikkerneecku mahjitaji tohs paschus fwehtkus fwehtija. Us scheem fwehtkeem Rihgas leelaka Wahzeeschu bihbeles-beedriba bij dahwinajust 1 pilnigu bihbeli, un 24 jaunās testamentes, un schahs grahmatas tā kā pirma sehja tanni deenā tikke isballitas behrneem un nabbadsischeem. Latweeschu draudse un zitti no Wahzeescheem famette 83 rubl. 35 kap. f. n.

2) Krimuldē aispehrnaja gaddā rekruschus apdahwinaja ar fwehteem raksteem. Dohles draudse dabbuja par mihslestibas-dahwanu no Krimuldes bihbeles-beedribas us bihbeles-beedribas usfahschanu 5 rubl. f. n. — Latweeschi un Wahzeeschi kohpā bij famettuschē 53 rubl. 95 kap. f. n. — Tanni aispehrnaja gaddā mahzibas-behrneem un zitteem nabbadsineem, — arri kahdeem, kas ar ugguns-grehku wissu fawu padohmu bij saudejuschē — no bihbeles-beedribas puffes tikke dahwinatas jaunās testamentes. — Pa wissam no pirma galla lihds schin Krimuldes bihbeles-beedriba irr isdewusi 98 bihbeles un 2085 jaun. test.

3) Dinamin des basnizā bihbeles-fwehtkus fwehtija pehrnaja gaddā ap Mikketa deenu, — un Mengetu basnizā paschōs plaujamōs fwehtkōs, un lai gan tanni draudse wehl jauna leeta, — jo schee fwehtki pa wissam treschu reisi tur fwehtiti, tad tomehr draudsei labs prahts; — to warr redseht pee tahm mihslestibas-dahwanahm, ko laudis fanes. 27 behrni fawu arawu peelikke; un pa wissam 114 lohzehti fawus wahrdus usdewe, kas ikkatrs kahdu graffi peenesse klahē. Tā pa wissam 37 rubl. 20 kap. eenahkuschē, — un pa scheem trim gaddeem 150 jaunās testamentes isdohhtas.

4) Leelwahrdē pa scheem ischetreem gaddeem, kamehr bihbeles-beedriba tur pastahw, isballijuschē 47 pilnigas bihbeles un 345 jaun. test. Pehbigu reisi mahzibas-behrneem un zitteem nabbadsischeem dahwinaja 51 jaun. test. — Leelwahrdes bihbeles-beedribai wehl no pirma fahkuma labs naudas-krachjums bija; draudse peemette klahē pehrn ruddeni 22 rubl. 35 kap. f. n. — Preeksch kahdeem 25 gaddeem, kad Leelwahrdē rekruschus zehle, scheem jaunās testamentes us zetta lihds dewe. Gan daudsfahrt redsehts, ka rekruschē, saltatōs buhdami, fawas grahmatas schā un tā isdohd. Bet tomehr diwi saltati, kas preeksch wairak ne kā 20 gaddeem no Leelwahrdes draudses nodohrit, fawas jaun. test. glabbajuschē, un nu no deenesta atlaisti, tahs paschas grahmatas wehl pee fewis turr. Winni stahsta, ka Turku, un Pohlu, karrā schahs grahmatas, kā wissdahrgaku mantu, far-gajuschē, un no tahm dauds tizzibas, stiprinaschanu un firds, eepreezinaschanu smeblusches

behdu, un breeſmu-laikâ. Wiini ne ſinn deesgan teikt, kaſda labba manta Deewa ſwehti wahrdi effoht.

5) Jaunpilles draudſe pa teem iſchetreem gaddeem, kamehr biſbeles-beedriba tur paſtahw, pa wiſſam irr iſballitas 50 biſbeles un 199 Latweeſchu jaun. teſt. un 8 Wahzeefchu jaun. teſt. Draudſe ſamette 19 rubl. 80 kap. f. n.

6) Mitaurê ruddeni zettortu reiſi ſwehtija ſawus biſbeles-ſwehtkus. Mahzibas-behr neem tikke iſballitas tanni ſwehtdeenâ 33 jaun. teſt. Draudſe ſamette 11 rubl. 76 kap. f. n.

7) Madlenes draudſe ohtru reiſi bij ſanahkuſi us ſaweem biſbeles-ſwehtkeem. Da ſcheem diwi gaddeem irr iſdohtas: 1 biſbele, 87 Latweeſchu jaun. teſt. un 20 Wahzeefchu jaun. teſt. Latweeſchu draudſe ſamette 8 rubl. 7½ kap. f. n. Wahzeefchi no ſawas puffes dewe 21 rubl. 75 kap. f. n.

8) Balmareê jau no fenn laikeem paſtahw biſbeles-beedriba, un dauds ſwehtu rakſtu grahmataſ iſdohtas pa gaddu-gaddeem, — tomehr wehl ſchodeen wajadſiba pehz ſwehtu rakſtu grahmatahm. Balmareeſchi ſawus biſbeles-ſwehtkus ſwehtija pehrnaja gaddâ paſchâ Jahna deenâ. No Balmarees Latweeſchu draudſes 2400 lohzeſki ſamette 92 rubl. 84½ kap. un no Wahzeefchu draudſes 116 lohzeſki dahwinaja 37 rubl. 13 kap. — Tanni deenâ arri laudis no 8 nahburgu draudſehm bij ſanahkuſchi, un no ſcheem 75 lohzeſki ſalikke 4 rubl. 42 kap. — Tad nu tannis ſwehtkôs Balmarees biſbeles-beedribai par labbu eenahze 134 rubl. 39½ kap. f. n. — Gadda ſtarpâ bij iſdohtas Wahzeefchu wallobâ 26 biſbeles un 13 jaun. teſt. un Latweeſchu wallobâ 51 biſbele un 123 jaun. teſt. No ſchahm ſwehtu rakſtu grahmatahm refruſchi un zeetumneeki Balmarees zeetuma nammâ, lai arri no ſweſchahm draudſehm, tikke apdahwinati ar biſbelehnm.

Weens rekruphts, kâ iſgaddus ſawu graffi biſbeles-beedribai bij dahwinajis, tâ us pehdigu gallu, aiſeedams, tik dauds dewe, ka us peezeem gaddeem peetikke; jo wiſſch ſaz zija: »pehz peezi gaddeem ar Deewa palihgu zerreju tohs ſawejus atkal apmekleht, un tad pats warreſchu ſawu artawu pee ta ſwehta krahsuma atkal peelikt.« — Zits ſaldats preeſſch trim gaddeem no ſawas puffes maſſaja ſawa tehwa, ſawas mahtes un ſawu brahlu weetâ, lai tee, kad pats buhſchoht aiſgahjis, weens pehz ohtra wiina weetâ ſawu dahwaninu dohtu. Pehrnaâ gaddâ wiina tehws, kaut pats krohplis, atneſſe ſawu graffi, dehla weetâ. — Arri zitti draudſes lohzeſki no Rihgas, no Limbaſcheem, un no Krohnſtattes ſawas dahwanas bij atſuhtijufchi. — To behrnu, kaſ ohgas ſalaffidami un pahrdohdami, biſbeles-beedribai par labbu kaſdu maſumu atmette, areaddahs dauds. — Weens wezs draudſes-lohzeſkis us nahwes-gultas apdahwinaja biſbeles-beedribu. — Mahzitajs weenahm mahjahm, kaſ ar ugguni bij aiſgahjuſchas, noſuhtija 3 jaun. teſt. un weenu pilnigu biſbeli, bet ſaimineeks ſcho biſbeli atdewe atpakkat, jo wiſſch, lai arri maſ no ugguns-leefmahm iſrahwis, tof ſawu biſbeles grahmatu bij glahbis. — Zitti ſaldati, kaſ tahtumâ diſhwoja, grahmataſ atlaide, luhgdamees, lai ſpreddiku grahmataſ un pilnigas biſbeles wiinneem noſuhtoht. — Schee wezzi draudſes-lohzeſki diſrdejuſchi, ka Wiſſemmê laudis runnajohht, ka buhſchoht ſawu tehwu tizzibu atmeſt, grahmataſ noſuhtija ſaweem raddeem Balmarees draudſe: »Lai no Deewa puffes ne dohdotees taſdai wella-kaſrdinaſchanai, un lai ne apkaunojohht ſawu tehwu un tehwu-tehwu truhtdes kappenês. — »Zuhs effect nomaldijuſchees no Deewa zeſkeem.« — tâ weens jaunſ ſaldats rakſtija ſaweem brahleem, — »juhs dohmajeet, ka jums walla kaut kaſdâ brihdi ſawu tizzibu atſtaht, — taſdu tizzibu, kaſ eeſſch wiſſahm kaſrdinaſchanahm fargajama kâ wiſſdahrgaka manta, — un to juhs darreet

fawas paschas draudses widdā, sawus Deewa nammus nizzinadami, fur tof Deewa wahrdi jums tik swehti un tik baggatigi tohp fluddinati! — Juhs leelā apgrehziā krit-
tufchi. Mehs nabbagi saldati sweschumā dshwodami, sawu tizzibu fargajam, — rahdu
tizzibu, kas ikkatram par pestifchanu irr, kas tizz, — pateesi jums fauns, kad mehs, kam
waijadsetu no jums usskubbinateem buht, juhs skubbinajam, sawu tizzibu fargah.

9) Kuhjenē zettortā swehtdeenā pehz waffaras swehtku atwehtes septitu reisi bih-
beles-swehtkus swehtija. Mahzitaji raksta: »Mums gan irr leela basniza; wista, kas
dauds zahlifchu appafsch saweem platteem spahrneem warr sawemt, bet tomehr wisseem
ruhmes ne bija, un zitti stahweja ahrā preeksch durwim, un preeksch atwehrteem lohgeem.«
— Sallazes mahzitais fazzija spreddiki pahr teem ewangeliuma wahrdeem: »Ur'r warr
akls aklam zekku rahdiht?« — mahjidams, ka mehs bes Jesus pateesi akli effam.
— »Rad taws kehniensch jeb keiseris (tā mahzitais runnaja) tewim grahmatu buhtu raksti-
jis, tad tewim gan buhtu labs prahts to lassih; — tad tu ne rintu, kamehr tu wissu grah-
matu buhtu zaurlassijis. Nu redsi! Tas lungu lungs un kehnienu kehniensch grahmatu
rakstijis wisseem saweem pawalstneekem, — lassifcho grahmatu, tad tawas azzis taps
atdarritas, un tu atsihfi sawa funga prahtu, un wianna leelu mihlestibu, un ne-isteizamu
scheplastibu.« Weens wihs tanni swehtdeenā lifke pateikt Deewam, ka Deews wiannam
preeksch diwi gaddeem bihbeles-swehtdeenā tahdu padohmu dewis, brandwihnam pa wif-
sam atfajzih, un wiannam palihdsejis tahdā apnemfchanā pastahwigam palikt. — 615 Lat-
weeschu beedri un 17 Wahzeeschi famette 104 rubl, 70 kap. f. n. Pahfcho gaddu bij
isdohtas 27 Latw. bihb., 4 Wahz. bihb. un 110 Latw. jaun. test. — Mahzitais pehrnaja
gaddā bij fohlijis, behrneem, kas 15tu, 16tu un 17tu nodalku no preezas mahzitaja Zahwa
grahmatas skaidri un nestohmidamees no galwas ismahzotees, katram jaunu testamenti
doht. — 61 behrs atraddahs, kas schahs trihs nodalkas labbi bij ismahzjuschees no gal-
was un ar to katrs sawu jaunu testamenti pelnija.

10) Sallazē ohtru reisi swehtija bihbeles-swehtkus. Draudse famette 24 rubl.
63 kap. f. n.

11) Mattifchu, Burtneeku un Allojes draudses pehrnaja gaddā ikkatra fewifschki
sawus swehtkus swehtija. Rihgas leelaka bihbeles-beedriba bij dahwinajufi 40 jaun. test.

12) Straupes un Raunes draudses arri ikkatra fewifschki swehtija sawus sweht-
kus. Par abraham draudsehm pehrnaja gaddā irr isdohtas 57 Latweeschu bihbeles, 12
Wahzeeschu bihbeles, 300 Latweeschu jaun. test., 40 Wahzeeschu jaun. test. Par abraham
draudsehm fanahze 165 rubl. 90 kap. f. n. — Us preekschu Sehrbenes draudse arri
grihb peeffstees pee Raunes, un grihb sadohtees weenā beedriba.

13) Leepuppē paschā pirnā atwentes swehtdeenā swehtija bihbeles-swehtkus ohtru
reisi. Pa to gaddu bij isdohtas 69 swehtu rakstu grahmatas. — Latweeschu draudse famette
25 rubl. 40 kap. f. n. — Weena atraitne sawu artawu atnesdama, fazzija, kad wiannas wihs
mirris, tad sawā leelā nofkumfchanā wiannas firbs tik swehti eepreezinata zaur Deewa wahr-
deem, ka wisseem apbehdinateem tahdu eepreezinafchanu wehlejoht no wiffas firbs.

14) Dikkeles un Ummurgas draudses pehrnaja gaddā ohtru reisi swehtija sawus
bihbeles-swehtkus. 320 lohjekti famette 45 rubl. 73 kap. f. n. — Grahmatas bij isdohtas 111.

15) Walke's pilssehtā jau no pirma galla bij eezelta bihbeles-beedriba, bet pehzlaikā
pa wiffam bij meerā palikkufi. Tomehr labs krahjums wehl bij atlizzis, prohti 145 rubl.
f. n. un 28 jaun. test. — Nu pehrnaja gaddā mahzitais ar zittu deewabihjigu lauschu pa

libgu to darbu atkal usfabzīs, un pa preekšču skoblas un zeetuma nammu ar svehtu rakstu grahmatahm apgabdajis.

16) Diršē, un

17) Eħrgemes draudšē, — scho zeetu laiku dehtas darbs mafak weizees, ne kà pirmak.

18) Oppekálna draudse pirmak bij kospà ar Allukfnes draudsi. Bet pehrnaja gaddà katra draudse fewisščki nehmušees, fawus bišbeles-swehtkus swehtit. Oppekálna behrni un kalpi dahwinaja fawu graffi, un žits, kas ne spehje naudu dohr, peeneffe kaħdu fawu linnu jeb kannepeju. Weens rekruščuzilweks no Pehterburges atsuhtija fawu dahwanu. Bet irr arri truhkums pee svehtu rakstu grahmatahm. Dauds mahjas wehl pa wissam bes kaħdas jaun. test. Mahžitais starp 21 mahjahm atradde 18 mahjas pa wissam bes kaħdas svehtu rakstu grahmatas. 623 lohžekti famette 60 rubl. 17 kap. f. n. Grahmatas irr isdallitas pirmà gaddà 39 jaun. test. un 4 bišbeles.

19) Trikatē peektu reiši svehtija bišbeles-swehtkus. 1294 beedri famette 54 rubl. 71 kap. sudr. Pa wissam no pirmà galla lihds schim Trikates beedriba irr isdallijusi 41 bišbeli un 850 jaun. test.

Smiltenes draudse peesittušees pee Trikates draudses un us preekšču grihb weenà beedribà sadohšees.

20) Eħweies draudšē ne kaħdi bišbeles-swehtki naw swehtiti.

21) Uħraišču un Žehšes draudšē bišbeles-beedribu darbs labbi weizahs.

Jau irr isdallitas 2522 svehtu rakstu grahmatas.

22) Žehswainē bišbeles-swehtki nau swehtiti, gruhstu laiku deht.

23) Wezza Peebalgà un

24) Jaunà Peebalgà tã, kã jau no fenn gabdeem, tas darbs strahdahs.

25) Leeseres draudsei no Rišgas leelafas bišbeles-beedribas tikke dahwinatas 20 Latweešču bišbeles, 30 Latweešču jaun. test. un 10 Wahzeešču jaun. test.

26) Skujenē un

27) Laudohnà arri bišbeles-beedribas irr cezeltas, bet šinnas mums ne kaħdas naw nahkufhas.

28) Uħdashòs bišbeles-swehtkus swehtija schinni gaddà peektà swehtdeenà peħš swaigsnes deenas. Krimuldes mahžitajs spreddiki fazzija pahr lihdsibu no sehjeja, rahdišdams, kã bišbeles-beedribas irr sehjejam lihdsigas, kas labbu sehflu isfehš, bet ne wissa dihgst un aug, tapehš, kã tihšums naw wissai weenahds. Tomehr mums ne buhs peekust. Sweineeks dasch' brihd' weli strahda, bet us žerribu atkal fawu tihflu par jaunu ismett; arrejs dasch' brihd' arri mas augtu no saweem sweedreem reds, tomehr ne-apnizis pa gaddu gabdeem ar un sehj: — tã arri bišbeles-beedreem ne buhs peekust un apništ, lai arri preekšč azzim mas augtu rahdahs. Tas Rungš dascham graudinam dohd simtkahrtigus auglus, ko mehš ne redsam. — Draudse famette 17 rubl. f. n.

Mehš bišbeles-beedribu darbu tam Rungam pawehledami, fakkam:

Masumu mehš isfehjam,
Leelum tu mums ardoħdi;
Tewi teikt, zeef paspehjam,

Muhsu kuhtras firdis mohdi!
Tu sneeds' labpraht palihdsibu,
Kad tew doħdam pateizibu. —

4.